

21 . 6 . 1927 Tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 35 nci Maddesine (H) Fıkrası Eklenmesi ve Değişik 21 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısının, Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma Komisyonu Raporu (M. Meclisi : 1/315; C. Senatosu : 1/392)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 220)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2741*

23 . 1 . 1976

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 20 . 1 . 1976 tarihli 41 nci Birleşiminde öncelikle görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 21 . 6 . 1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 35 nci maddesine (H) fıkrası eklenmesi ve değişik 21 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.
Saygılarımla.

*Kemal Güven
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu tasarı 1 . 7 . 1975 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 20 . 1 . 1976 tarihli 41 nci Birleşiminde öncelikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 220)

Millî Savunma Komisyonun raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Millî Savunma Komisyonu
Esas No : 1/392
Karar No : 2*

29 . 1 . 1976

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 20 . 1 . 1976 tarihli 41 nci Birleşiminde öncelikle görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 21 . 6 . 1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 35 nci maddesine (H) fıkrası eklenmesi ve değişik 21 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı, Millî Savunma ve Çalışma Bakanlıkları temsilcilerinin iştirakleriyle, Komisyonumuzun 29.1.1976 tarihli toplantısında müzakere edildi.

Komisyonumuz; Kanun tasarısının tümü üzerinde yaptığı müzakere sonucunda aşağıdaki değişiklikleri gerekli görmüştür:

1. 1111 sayılı Askerlik Kanununun 35 nci maddesi (E) fıkrası ile son bulmaktadır. Bu maddeye eklenmesi öngörülen yeni bir fıkranın, alfabemiz sırasına göre (H) değil (G) olması ve tasarıda bulunan (H) harfinin (G) olarak düzeltilmesi gerekir.

2. Tasarının 2 nci maddesiyle; halen yürürlükte bulunan 1111 sayılı Askerlik Kanununun, Askerlik Meclislerini belirleyen 21 nci maddesinin birinci fıkrada 5 nci bendinin değiştirilmesi istenmektedir.

Halbuki, tasarının 1 nci maddesiyle yurt dışında bulunan işçi yükümlülerin, son yoklama dahil olmak üzere her türlü askerlik işlemlerinin 29 yaşını tamamladıkları yılın Aralık ayı sonuna kadar ertelenebileceği getirilmektedir.

Anılan Kanunun 21 nci maddesinde; askere alınanların son yoklamaları, mahallinde kurulacak Askeri Meclislerce yapılabileceği ve Askeri Meclislerin de kimlerden teşekkül edileceği açıkça belirtilmektedir.

Buna göre; Askerlik Meclisi dışında ve hele yabancı ülkelerde bulunan bir tabibin, son yoklama işlemine dahil bir hizmet yapması geçerli olamayacağından 21 nci maddenin birinci fıkrasının 5 nci bendinde, tasarıdaki gibi bir ilâveye ve dolayısıyla bir değişikliğe gerek yoktur.

3. Bu gerekler dolayısıyla; Komisyonumuz :

a) Kanun tasarısı başlığının, «21 . 6 . 1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 35 nci maddesine (G) fıkrası eklenmesi hakkında kanun tasarısı» şeklinde düzenlenmesini,

b) Tasarıdaki 1 nci maddesine (H) harfinin (G) harfi olarak değiştirilip metnin aynen kabul edilmesini,

c) Tasarıdaki 2 nci maddesinin metinden çıkarılması gerekli gördüğünden müteakip madde numaralarının düzeltilmesini, kabul ederek tasarının Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere, Yüksek Başkanlığa sunulmasına karar vermiştir.

Başkan
Nevşehir
İ. Ş. Atasâğun

Başkan V.
C. Bşk. S. Üye
M. Batur

Bu kanuna sözcü
C. Bşk. S. Üye
C. Alpan

Tabii Üye
Karşırım
Karşı oy yazım eklidir.
S. Gürsoytrak

Kâtip
Bursa
B. Küntay

Üye
Balıkesir
H. Aslanoğlu

Üye
Bingöl
M. Bilgin

Üye
Elâzığ
H. İldan

Üye
Kayseri
İ. Kirazoğlu

Üye
İzmir
O. Kor

Üye
Kocaeli
A. Köseoğlu

Üye
İçel
T. Özdolay

Toplantıda bulunamadı

Üye
Malatya
H. Özer

KARŞI OY YAZISI

Madde 1. — 21 Haziran 1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 35 nci maddesine (G) fıkrası eklenmesine dair kanun tasarısı aslında büyük bir istihdam sorunu ile karşı karşıya bulunan ve uzun süre de bulunacak olan ülkemizin, bir sorununa geçici bir çare getirmiş bulunmaktadır. Sorunun köklü çaresi, Devletin, çalışma yaşına gelmiş bulunan bütün Türk kadın ve erkek her Türk vatandaşı için insanlık haysiyeti ile bağdaşacak şekilde iktisadî ve sosyal hayatı düzenleyici tedbirleri almasıdır. Anayasamızın 41 ve 42 nci maddeleriyle bu hususlar düzenlenmiş bulunmaktadır. Anayasanın 53 ncu maddesi hükmü, Devleti; «Çalışma herkesin hakkı ve ödevidir.» vazifesini yerine getirmede görmemezlikten gelinecek veya savsaklayacak bir tutuma dayanak olamaz. Bu madde hükmü ancak fertlerin gelir düzeyinde farklılığın düzenlenmesinde Devlete bir elastikiyet, bir imkân tanımış bulunmaktadır.

Madde 2. — Kanun tasarısının gerekçesinde «Yurt dışında bir işte çalışarak yurdumuza döviz göndermek suretiyle millî ekonomimize yardımı dokunan işçilerimizin askerlik hizmeti için yurda celp edilmek suretiyle işlerini kaybetmelerini önlemek için», «İşçilerimizin son yoklama, celp ve sevk gibi her türlü askerlik işlemlerinin 29 yaşına kadar ertelenmesi öngörülmektedir.» denmektedir.

Yukardaki metinde açıkça görüleceği gibi yurt dışındaki işçilerimizden askerlik çağına gelenlerden askerlik hizmeti 29 yaşına kadar ertelenecek olanların, erteleme işleminin bir nedeni de yurdumuza döviz göndermek suretiyle millî ekonomimize yardımda bulunmaları olduğu belirtildiği halde, kanun tasarısı metninde, bu amacı gerçekleştirecek bir hüküm bulunmamaktadır.

a) Çalışma Bakanlığına göre, Ocak 1976 tarihi itibarıyla yurt dışında bulunan işçilerimizin adedi (814 516) ya yükselmiş bulunmaktadır.

b) Millî Savunma Bakanlığının temsilcisinin verdiği bilgiye göre, yurt dışında bulunan işçilerden halen askerlik çağına gelmiş (9 000) dokuzbin kadar yurttaşımız bulunmaktadır. Her yıl bu miktar kadar artacağı da tahmin edildiğini açıklamıştır.

c) Yabancı ülkelerdeki işçilerimiz bu tasarıya göre 20 yaşından 29 yaşına kadar iş ilişkileri devam ettiği ve arzu ettikleri sürece çalışmaya devam edeceklerdir.

d) Yabancı ülkelerde askerlik çağına giren işçilerle, yurt dışında ailesinin yanında ikamet etmekte iken askerlik çağına giren kimseler de bu yasanın getirdiği imkândan yararlanacaklardır.

Madde 3. — Türkiye’de askerlik çağına giren bir işçi vatandaşımız işyerini kaybetmek pahasına askere alınırken, yabancı ülkelerde çalışan bir işçimizin işini kaybetmesin diye askerlik hizmeti 29 yaşına kadar ertelenmektedir.

Bu ayrıcalık, yalnız istihdam konusundaki sıkışık durumumuzdan dolayı değil, aynı zamanda Türkiye’nin süratle kalkınması için büyük ölçüde gereksinmesini duyduğu dövizini temin etmek amacıyla tanınmıştır.

Oysaki, tasarısı, bu gereksinmeyi karşılayacak herhangi bir hüküm ihtiva etmemektedir.

Halbuki, bu imkândan yararlanacak yabancı ülkelere deki her işçi vatandaşımız ayda «100 dolar» kadar bir dövizini Türkiye’nin kalkınmasına katkıda bulunmak için gönderme yükümlülüğü getirilseydi, bunu seve seve kabul edeceği kanısındayım. Bu suretle askerlik çağına gelen Türkiye’deki bir işçi vatandaşımız ile yurt dışındaki bir işçi vatandaşımız arasındaki «Belli süreli ayrılık» açıklayacak bir neden bulunmuş ve aynı zamanda tasarısı metni ile gerekçenin irtibatı da sağlanmış olurdu.

Türkiye’ye gönderilecek bu dövizler aslında işçi vatandaşlarımızın tasarruflarında olacağı gibi aynı zamanda onlara bu suretle tasarruf yapmak imkânı da yaratılmış olacaktır.

Böylece bir tedbir getirmekle Devlet; o işçi vatandaşımızın yurt dışında herhangi yabancı bir bankada bulunduracağı o ülke parasının bir kısmını, Türk bankalarında bulundurma yükümlülüğünü getirmiş olacaktır.

Tabii Senatör

Suphi Gürsoytrak

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

21 . 6 . 1927 Tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 35 nci Maddesine (H) Fıkrası Eklenmesi ve Değişik 21 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 21 Haziran 1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 35 nci maddesine aşağıdaki (H) fıkrası eklenmiştir.

(H) Yabancı ülkelerde çalışma ve oturma iznine sahip olarak işçi sıfatıyla çalışan yükümlüler (yurt dışındaki ailesinin yanında ikamet etmekte iken askerlik çağına giren ve yurt dışındaki bir işyerinde çalışma ve oturma iznine sahip olarak işçi sıfatıyla çalışanlar dahil) Türk konsolosluklarından alacakları işçilik durumlarını belirleyen bir belge ile doğrudan doğruya veya konsolosluk aracılığıyla şubelerine başvurmaları halinde, son yoklama, celp ve sevk gibi her türlü askerlik işlemleri 29 yaşını tamamladıkları yılın aralık ayı sonuna kadar Millî Savunma Bakanlığınca ertelenebilir.

Şu kadar ki, çalıştıkları işyerlerinden ilişkisi kesilerek ayrılan ve işçilik statüsünü kaybeden yükümlüler hakkındaki erteleme kaldırılarak askere sevkleri yapılır.

MADDE 2. — 21 Haziran 1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 20 Kasım 1935 tarihli ve 2850 sayılı Kanunla değişik 21 nci maddesinin birinci fıkrasının 5 nci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

5) İki tabip, birisi sivil olabilir. (Yurt dışında bulunan yükümlüler için tek tabip.)

MADDE 3. Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

21 . 6 . 1927 tarihli ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 35 nci Maddesine (G) Fıkrası Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 21 Haziran 1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 35 nci maddesine aşağıdaki (G) fıkrası eklenmiştir.

(G) Yabancı ülkelerde çalışma ve oturma iznine sahip olarak işçi sıfatıyla çalışan yükümlüler (yurt dışındaki ailesinin yanında ikamet etmekte iken askerlik çağına giren ve yurt dışındaki bir işyerinde çalışma ve oturma iznine sahip olarak işçi sıfatıyla çalışanlar dahil) Türk konsolosluklarından alacakları işçilik durumlarını belirleyen bir belge ile doğrudan doğruya veya konsolosluk aracılığıyla şubelerine başvurmaları halinde, son yoklama, celp ve sevk gibi her türlü askerlik işlemleri 29 yaşını tamamladıkları yılın aralık ayı sonuna kadar Millî Savunma Bakanlığınca ertelenebilir.

Şu kadar ki, çalıştıkları işyerlerinden ilişkisi kesilerek ayrılan ve işçilik statüsünü kaybeden yükümlüler hakkındaki erteleme kaldırılarak askere sevkleri yapılır.

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde 2 nci madde olarak kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 4 ncü madde 3 ncü madde olarak kabul edilmiştir.